

Strängnäs kommun
kontaktcenter@strangnas.se

2022-12-22

1 (7)

Dnr-2020:5416

Uppföljningsbeslut

efter kvalitetsgranskning av skolans arbete för
kvalitet i undervisningen i moderna språk
– undervisning för kommunikativ förmåga
vid Mariefreds skola i Strängnäs kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av skolans arbete för kvalitet i undervisningen i moderna språk – undervisning för kommunikativ förmåga vid Mariefreds skola i Strängnäs kommun. Granskningen genomfördes under vårterminen 2022.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen tre som angetts i beslut den 2022-05-19, dnr 2020:5416.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen Mariefreds skola senast den 18 november 2022 ska redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Strängnäs kommun har inkommit med en sådan redovisning den 17 november 2022.

Beslut efter uppföljning:

Skolinspektionen bedömer vidtagna åtgärder på följande sätt:

Undervisningen ger elever möjlighet att utveckla kommunikativ förmåga

- Rektorn behöver se till att lärarna i moderna språk, i sitt arbete med att utveckla undervisningen, löpande använder sig av återkoppling från elever.

Bedömning: Huvudmannen har enbart planerade åtgärder, men inget konkret är genomfört. De planerade åtgärderna ligger i linje med Skolinspektionens bedömning.

Skolan skapar förutsättningar för en undervisning av hög kvalitet

- Rektorn behöver verka för att statusen i moderna språk ökar genom en mer systematiserad uppföljning av ämnet.

Bedömning: Ytterligare kvalitetshöjande åtgärder behövs.

- Rektorn behöver följa upp anledningar till elevernas avhopp i moderna språk och relatera det till möjligheten att få stöd i ämnet.

Bedömning: Rektorn har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten.

Skolinspektionens samlade bedömning är att ytterligare åtgärder behövs för att höja kvaliteten. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen tar ansvar för ett fortsatt utvecklingsarbete. Skolinspektionen avslutar därmed granskningen, men kommer att fortsätta följa Mariefreds skola i Strängnäs kommun i sin samlade risk- och väsentlighetsanalys.

Bakgrund

Bedömningen var ett utvecklingsområde behövde inledas inom följande:

- Rektorn behöver se till att lärarna i moderna språk, i sitt arbete med att utveckla undervisningen, löpande använder sig av återkoppling från elever.

Av redovisningen framgår att undervisningen i moderna språk utvärderas både under läsåret samt i slutet av läsåret. Genom samtal med elevgruppen och genom utvärderingsenkäter som eleverna genomför får eleverna möjlighet att ge återkoppling på sin undervisning. Det som framkommer ur detta används i planeringen för kommande arbetsområden för att på bästa sätt utveckla undervisningen. Av redovisningen framgår vidare att effekten av detta ännu inte är synligt i verksamheten men att det är huvudmannens förhoppning att detta, tillsammans med de avstämningar kring elevernas måluppfyllelse som genomförs fyra gånger om året, kommer leda till en mer situationsanpassad undervisning för eleverna. Vidare framkommer det från redovisningen att en gemensam modell för att utvärdera undervisning kommer att implementeras våren 2023. Något som varje undervisande lärare i sin tur kommer att återkoppla resultatet av till sin undervisningsgrupp.

- Rektorn behöver verka för att statusen i moderna språk ökar genom en mer systematiserad uppföljning av ämnet.

Av redovisningen framgår hur Mariefreds skola tog ett omtag i sitt systematiska kvalitetsarbete i samband med läsårsstarten 22/23. Nu har ett arbete med att formulera skolans nya utvecklingsområden skett under studiedagar och på gemensamma APT. Av redovisningen framgår att fokus i detta kommer vara måluppfyllelse samt uppföljning av resultat och analys. Huvudmannen nämner vidare i redovisningen att en sådan resultatanalys på övergripande nivå genomfördes vecka 44 och att den då visade att färre elever än tidigare nu väljer bort moderna språk. Utöver detta visar också redovisningen att en ny rutin för språkvalsbyte, i syfte att ta väl underbyggda beslut, införts under hösten 2022. I denna rutin tydliggörs vikten av att läsa ett modernt språk.

Huvudmannens beskrivning av åtgärder är inte tillfredsställande. Detta eftersom, förutom att konstatera att antalet elever som väljer bort moderna språk minskat, redovisningen säger inget om varför det förhåller sig på detta sätt. Redovisningen säger heller inget om på vilket sätt en ny rutin för språkvalsbyte i sig kan förväntas bidra till att höja statusen på ämnet (en sådan blankett används ju generellt bara inför ett eventuellt avhopp).

- Rektorn behöver följa upp anledningar till elevernas avhopp i moderna språk och relatera det till möjligheten att få stöd i ämnet.

Av redovisningen framgår att skolläningen haft dialog med undervisande lärare om vikten av att stötta eleverna i stället för att välja bort språket. Detta har resulterat i att blanketten för språkvalsbyte har kompletterats med följdfrågor som tydliggör elevens hela studiesituation. Utöver detta framkommer det också av redovisningen att skolan nu erbjuder extra studietid vid fyra tillfällen i veckan och att moderna språk är ett ämne som ingår i detta. Detta med syftet att fler elever med stöd ska kunna fullfölja studier i moderna språk. Utöver detta planerar också skolan att tydliggöra för mentorer i årskurs 6-9 om den nya rutinen där målet alltid ska vara att eleven ska gå kvar.

På Skolinspektionens vägnar

2022-12-22

X Mirzet Tursunovic

Mirzet Tursunovic

beslutsfattare

Signerat av: Mirzet Tursunovic

I handläggningen av ärendet har även föredragande Johan Hieronymus och utredaren Arne Hellmark medverkat.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
<https://www.skolinspektionen.se/aktuellt/granskningar-pa-gang/skolans-arbete-for-kvalitet-i-undervisningen-i-moderna-sprak--undervisning-for-kommunikativ-formaga/>

Bilaga 2: Författningsstöd

Enligt **skollagen**¹ ska elever i grundskolan erbjudas undervisning i moderna språk. I **skolförordningen**² anges under vilka förutsättningar som undervisning ska erbjudas och anordnas i språken franska, spanska och tyska. Under vissa förutsättningar får fjärrundervisning anordnas i ämnet moderna språk i grundskolan (10 kap 4 och 8 §§ och 21 kap 2-5 §§ skollagen, 5 a kap. 2-4 §§ och 9 kap. 5-7 skolförordningen).

Frågeställning 1

Enligt **skollagen** ska det i utbildningen i grundskolan tas hänsyn till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. I skollagen föreskrivs att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Vidare anges i skollagen att elever i grundskolan ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Av skollagens framgång också att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Av **skolförordningen** framgår att eleverna genom strukturerad undervisning ska ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska nå de kunskapskrav som minst ska uppnås och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen. Av **läroplanen** framgår att skolan ska erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning. Vidare anges i läroplanen att läraren ska ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande samt stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan. Därtill framgår av läroplanen att läraren tillsammans med eleverna ska planera och utvärdera undervisningen. Av läroplanen framgår också att rektorn har ansvaret för skolans resultat och, inom givna ramar, har ett särskilt ansvar för att skolans arbetsmiljö utformas så att alla elever, för att själva kunna söka och utveckla

¹ Skollag (SFS 2010:800)

² Skolförordning (SFS 2011:185)

kunskaper, ges aktivt lärarstöd och får tillgång till och förutsättningar att använda läromedel av god kvalitet (1 kap. 4-5 §§, 3 kap 2 § och 5 kap 3 § skollagen, 5 kap. 2 § skolförordningen; Lgr22; 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar).

Av **kursplanen**³ för ämnet moderna språk framgår att undervisningen i moderna språk syftar till att bland annat ge eleverna möjlighet att utveckla en allsidig kommunikativ förmåga. Denna förmåga innebär att förstå talat och skrivet språk, att kunna formulera sig och samspela med andra i tal och skrift och att kunna anpassa sitt språk till olika situationer, syften och mottagare. I den kommunikativa förmågan ingår även språklig säkerhet och att kunna använda olika strategier för att stödja kommunikationen och lösa problem när språkkunskaperna inte räcker till⁴ (Lgr22; Kursplaner, 5.6 Moderna språk).

Frågeställning 2

I **skollagen** föreskrivs att det pedagogiska arbetet vid skolenheten ska ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas och ansvarar för att kvalitetsarbete vid skolenheten genomförs. I **läroplanen** anges att rektor ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen, kriterierna för bedömning av kunskaper och betygskriterierna. Vidare har rektorn, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans de behöver och att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen (2 kap. 9 § och 4 kap. 4 § skollagen; Lgr 22, 2.8 Rektors ansvar).

En elev i grundskolan ska enligt **skollagen** ges extra anpassningar om det befaras att eleven inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Särskilt

³ Förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, Kursplaner, 5.6 Moderna språk.

⁴ Förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet

stöd i grundskolan ska ges elever på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Av **läroplanen** framgår att alla som arbetar i skolan ska uppmärksamma och stödja elever i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd. Vidare framgår att rektorn har ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt den hjälp de behöver (3 kap 5 och 7-10 §§ skollagen; Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.8 Rektorns ansvar).